

Thema: Openbaar bestuur

Start-onderzoek Statenleden

Provinciale Staten verkiezingen maart 2023

Rapportage

September 2023

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

INLEIDING

- ▶ In opdracht van Statenlidnu heeft Invior met behulp van de Overheid in Nederland database onderzoek gedaan naar alle startende Statenleden naar aanleiding van de Provinciale Staten verkiezingen op 15 maart 2023.
- ▶ In onderliggend rapport zijn de resultaten van dit onderzoek weergegeven.

INHOUDSOPGAVE

▶ <u>SAMENVATTING</u>	<u>3</u>
▶ <u>RESULTATEN</u>	<u>4</u>
▶ <u>ACHTERGRONDKENMERKEN</u>	<u>13</u>
▶ <u>RESPONSVERANTWOORDING</u>	<u>17</u>
▶ <u>OVER INVIOR EN OVERHEID IN NEDERLAND</u>	<u>19</u>

SAMENVATTING

- ▶ 42% van de Statenleden verwacht tussen de 18 en 24 uur aan het werk als Statenlid te besteden.
- ▶ Bijna de helft van de respondenten noemt een bijdrage leveren aan de samenleving als belangrijkste reden die men gestimuleerd heeft om zich verkiesbaar te stellen. Ongeveer een kwart noemt als belangrijkste reden het uitvoeren van de eigen politieke ideeën. In de persoonlijke top 3 van belangrijke redenen om zich verkiesbaar te stellen, noemt men naast een bijdrage leveren en het uitvoeren van de eigen politieke ideeën ook relatief vaak het opkomen voor de belangen van bepaalde groepen mensen en het vertegenwoordigen van opvattingen van burgers.
- ▶ Over de te verwachten realiseren aspecten in de komende periode in het werk als Statenlid wordt uiteenlopend gedacht. Waardering krijgen voor het werk en een bijdrage leveren aan een loopbaan buiten de politiek worden relatief het minst vaak als (zeer) hoog te realiseren aspect verwacht. De volgende aspecten worden door een ruime meerderheid als (zeer) hoog te realiseren aspecten verwacht:
 - ▶ Uitvoeren van mijn politieke ideeën;
 - ▶ Een bijdrage leveren aan de samenleving;
 - ▶ Opkomen voor de belangen van bepaalde groepen mensen;
 - ▶ Opvattingen van inwoners vertegenwoordigen;
 - ▶ Mijn talenten inzetten en verder ontwikkelen;
 - ▶ Controleren van het bestuur;
 - ▶ Iets veranderen op een bepaald onderwerp;
 - ▶ Mijn netwerk uitbreiden;
- ▶ Ruim de helft van de respondenten denkt de komende tijd behoefte te hebben aan ondersteuning. Alle drie de voorgelegde vormen van ondersteuning worden relatief vaak genoemd, ondersteuning op het gebied van: inhoudelijke (dossier) kennis, training en coaching vaardigheden en van bestuurlijke processen. Ongeveer een op de vijf respondenten geeft aan geen ondersteuning nodig te hebben.
- ▶ Respondenten die behoefte hebben aan enige vorm van ondersteuning, geven uiteenlopende antwoorden via welke aanbieder zij deze ondersteuning willen ontvangen. Ongeveer drie op de vijf respondenten wil deze ondersteuning ontvangen via de eigen politieke partij en/of via Statenlidnu. Respondenten die ondersteuning via Statenlidnu zouden willen ontvangen is gevraagd van welke ondersteuningsbehoefte men gebruik zou willen maken. Hierop wordt uiteenlopend geantwoord. Masterclasses, webinars, trainingen en digitaal leerplatform worden allen door ongeveer drie op de vijf respondenten genoemd.
- ▶ Bijna een op de vijf respondenten is het (zeer) eens met de stelling 'Het is moeilijk om meer ondersteuning te vragen, omdat ik denk dat burgers vinden dat politici te veel geld kosten. Ongeveer drie op de vijf is het hier juist (zeer) mee oneens.
- ▶ Naar verwachting is het belang van alle zes de voorgelegde taken (zeer) belangrijk voor het goed vervullen van het Statenlidmaatschap. Dit zijn de taken:
 - ▶ Kaders stellen voor beleid van Provinciaal bestuur;
 - ▶ Controleren Provinciaal bestuur;
 - ▶ Nemen van initiatieven voor nieuw beleid;
 - ▶ Ervoor zorgen dat voorkeuren van inwoners doorwerken in beleidskeuzes;
 - ▶ Ervoor zorgen dat voorkeuren van (politieke) achterban doorwerken in beleidskeuzes;
 - ▶ Onderhouden van contacten met inwoners.
- ▶ Een ruime meerderheid van de respondenten geeft aan dat het Statenlidmaatschap bevorderlijk is voor een (verdere) loopbaan in de politiek. Voor een loopbaan buiten de politiek vindt iets meer dan een derde dat het Statenlidmaatschap bevorderlijk is en ruim een kwart vindt dat het schadelijk is.

Resultaten

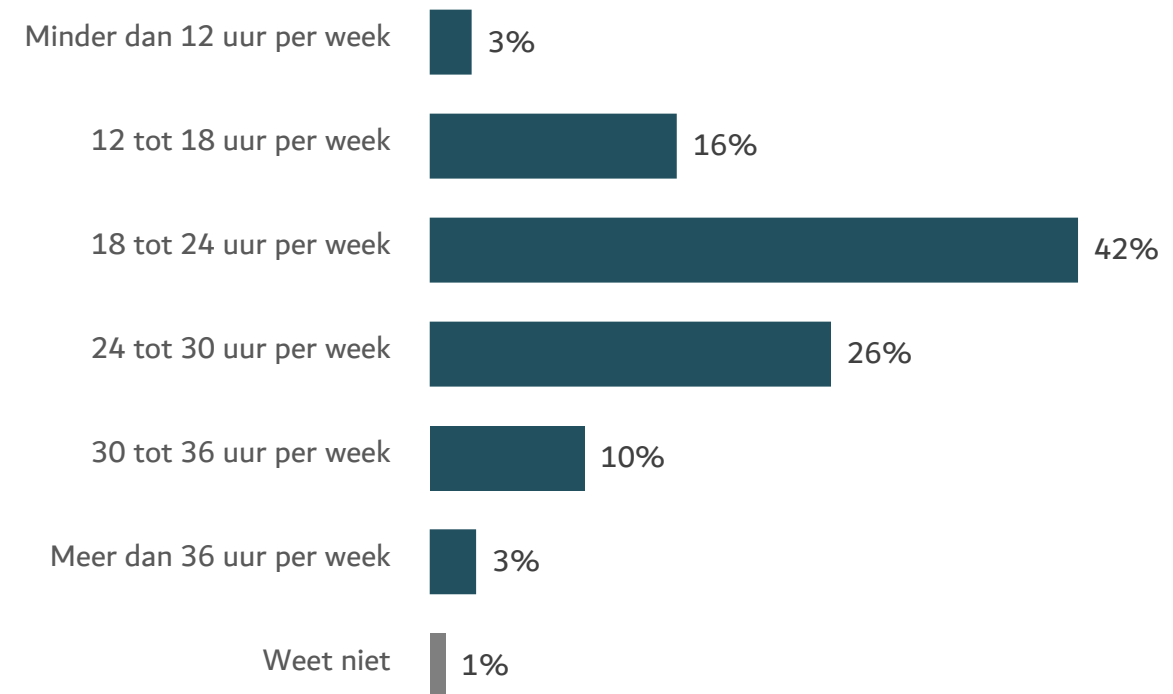

VERWACHT AANTAL UREN WERK STATENLID

'42% van de Statenleden verwacht tussen de 18 en 24 uur aan het werk als Statenlid te besteden.'

Het grootste deel van de startende Statenleden (42%) geeft aan dat ze verwachten tussen de 18 en de 24 uur per week aan het Statenlidmaatschap te zullen besteden. Iets meer dan een kwart van de Statenleden (26%) geeft aan dat ze tussen de 24 en de 30 uur verwachten te besteden aan hun werk als Statenlid.

De modus bedraagt 20 uur. Dit wil zeggen dat 20 uur het meest genoemde antwoord is op de vraag om een schatting te maken van het aantal uren (35% van de Statenleden verwacht 20 uur te besteden aan het Statenlidmaatschap).

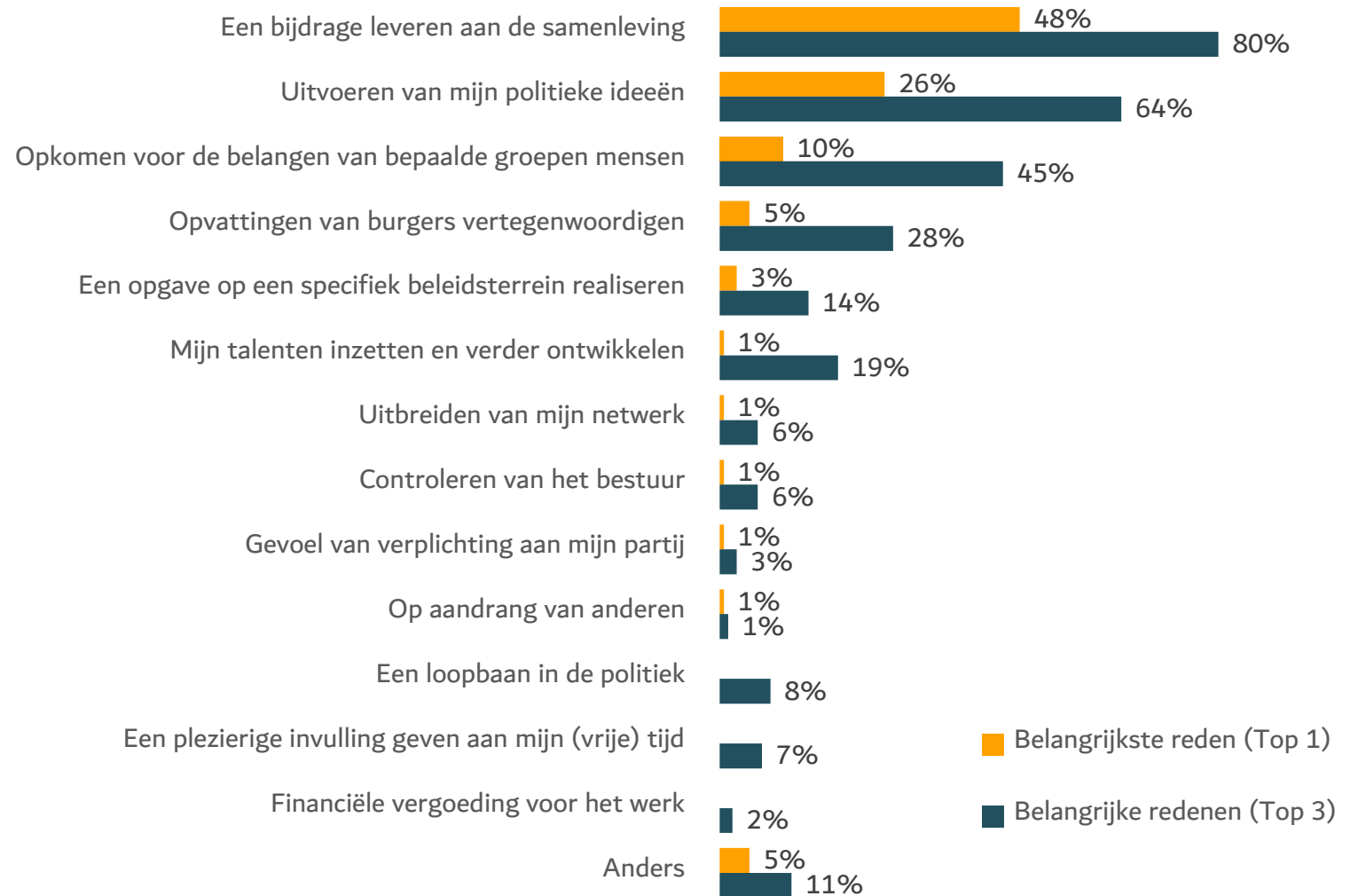
REDENEN VERKIESBAAR STELLEN

'Bijna de helft van de respondenten noemt een bijdrage leveren aan de samenleving als belangrijkste reden die men gestimuleerd heeft om zich verkiesbaar te stellen. Ongeveer een kwart noemt als belangrijkste reden het uitvoeren van de eigen politieke ideeën.'

Op de vraag welke redenen men gestimuleerd hebben om zich verkiesbaar te stellen, noemt bijna de helft van de respondenten 'Een bijdrage leveren aan de samenleving' als belangrijkste reden. Ongeveer een kwart van de respondenten noemt als belangrijkste reden het uitvoeren van de eigen politieke ideeën en een op de tien respondenten noemt het opkomen voor de belangen van bepaalde groepen mensen.

Wanneer we kijken naar de persoonlijke top 3 van belangrijke redenen, worden dezelfde drie redenen wederom het vaakst genoemd.

De antwoorden 'Waardering krijgen voor het werk', 'Geen voorkeur' en 'Weet niet' zijn door niemand gegeven en zijn daarom niet visueel weergegeven.

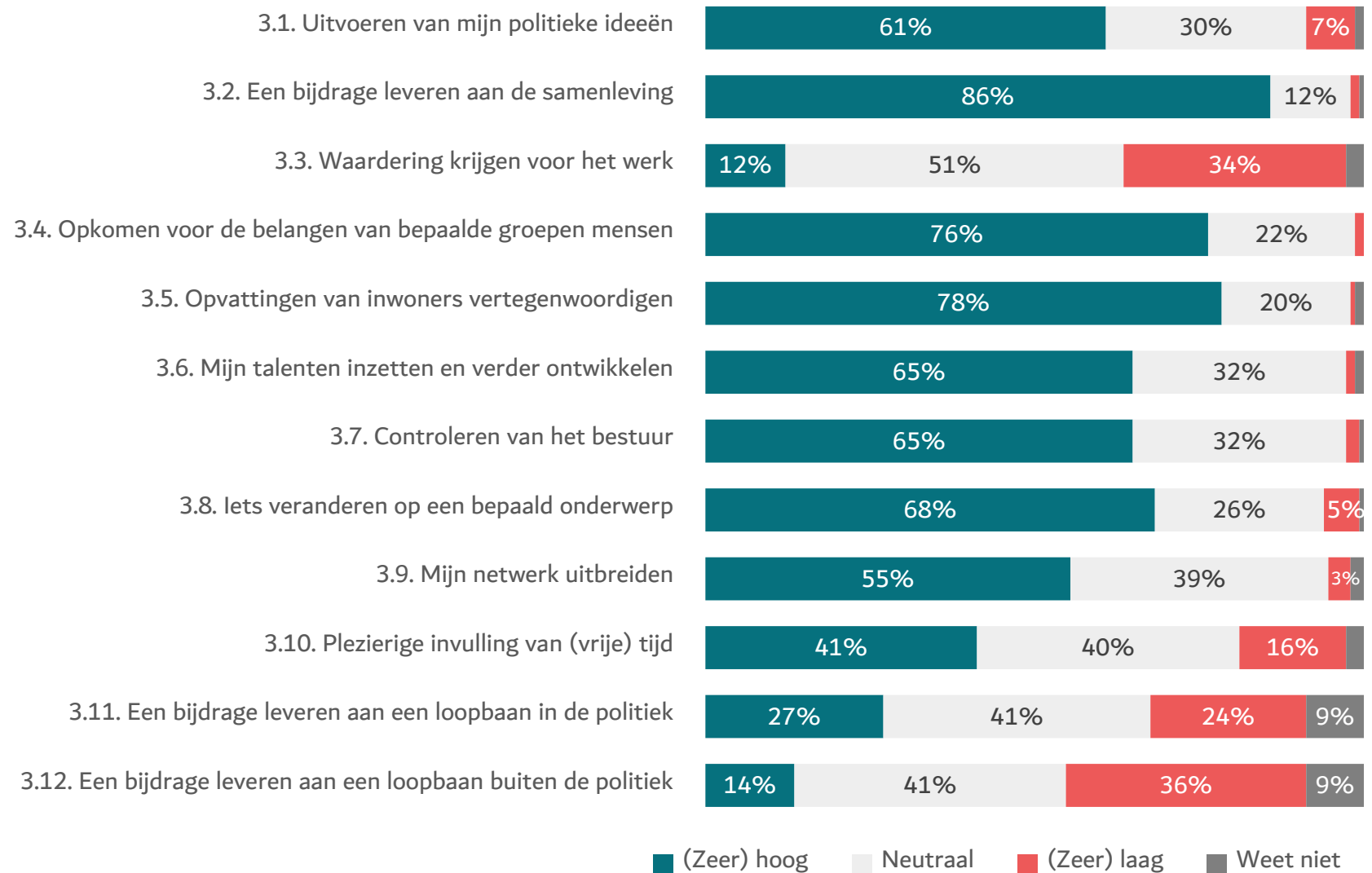
TE REALISEREN ASPECTEN TIJDENS WERK ALS STATENLID

'Over de te verwachten realiseren aspecten in het werk als Statenlid wordt uiteenlopend gedacht. Een bijdrage leveren aan de samenleving wordt relatief het vaakst als (zeer) hoog te realiseren aspect verwacht, waardering krijgen voor het werk wordt relatief het minst vaak als (zeer) hoog' verwacht.'

Over acht van de twaalf aspecten geven respondenten aan dat de verwachting (zeer hoog) is dat men deze kan realiseren in de komende periode in het werk als Statenlid. Over het aspect een bijdrage leveren aan de samenleving is de verwachting relatief het vaakst (zeer) hoog. Daarnaast noemt ook een ruime meerderheid dat de verwachting (zeer) hoog is voor de volgende aspecten:

- ▶ Een bijdrage leveren aan de samenleving.
- ▶ Opvattingen van inwoners vertegenwoordigen.
- ▶ Opkomen voor de belangen van bepaalde groepen mensen.
- ▶ Iets veranderen op een bepaald onderwerp.
- ▶ Mijn talenten inzetten en verder ontwikkelen.
- ▶ Controleren van het bestuur.
- ▶ Uitvoeren van mijn politieke ideeën.
- ▶ Mijn netwerk uitbreiden.

Over de aspecten waardering krijgen voor het werk en een bijdrage leveren aan een loopbaan buiten de politiek, geeft slechts een klein percentage aan dat de verwachting om dit te realiseren (zeer) hoog is.

ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

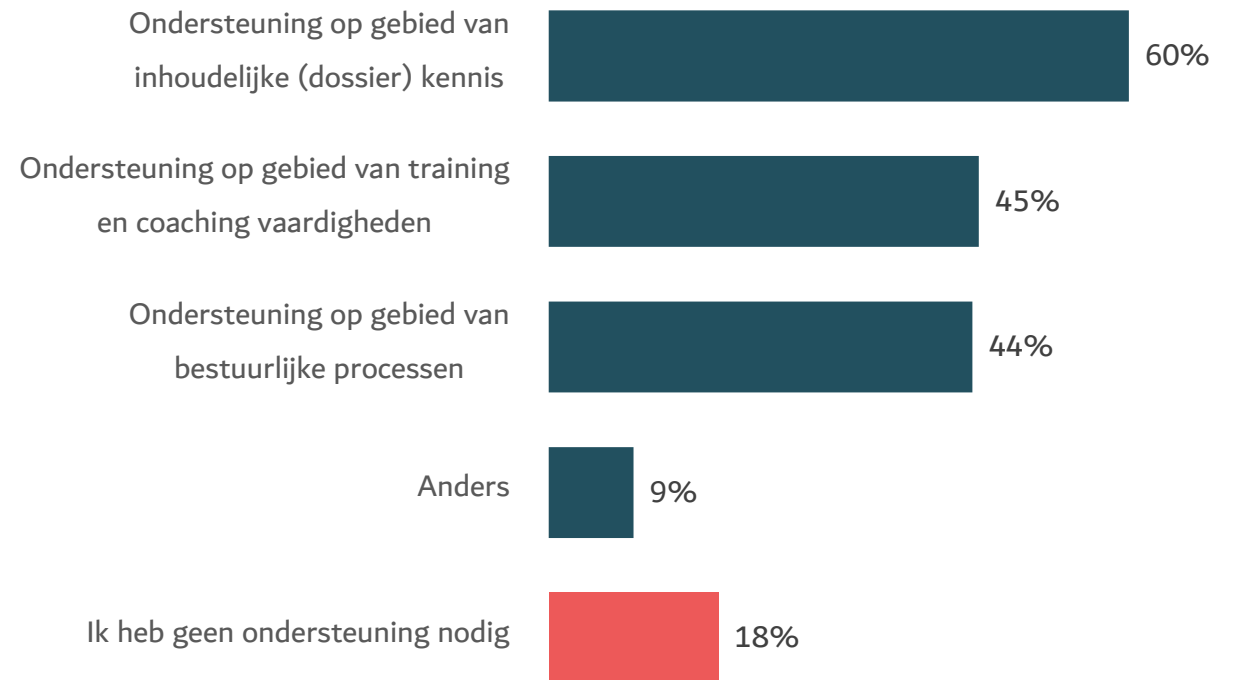
'Ruim de helft van de respondenten denkt de komende tijd behoefte te hebben aan ondersteuning. Alle drie de vormen van ondersteuning worden relatief vaak genoemd: ondersteuning op het gebied van inhoudelijke (dossier) kennis, training en coaching vaardigheden en van bestuurlijke processen. Ongeveer een op de vijf respondenten geeft aan geen ondersteuning nodig te hebben.'

Wanneer we kijken aan welke vorm van ondersteuning men de komende periode behoefte denkt te hebben voor het uitoefenen van het werk als Statenlid, worden alle drie de vormen van ondersteuning relatief vaak genoemd. Bijna een op de vijf respondenten geeft aan geen ondersteuning nodig te hebben.

Bij ondersteuning op het gebied van inhoudelijke (dossier) kennis worden uiteenlopende antwoorden gegeven, antwoorden die relatief vaker genoemd worden zijn klimaat, energie(transitie) en landbouw en stikstof.

Bij ondersteuning op het gebied van training en coaching vaardigheden wordt met name ondersteuning gericht op debatteren relatief vaker genoemd.

Bij ondersteuning op het gebied van bestuurlijke processen worden uiteenlopende antwoorden gegeven, antwoorden die relatief vaker genoemd worden zijn inzicht in processen en diverse taken van het werk.

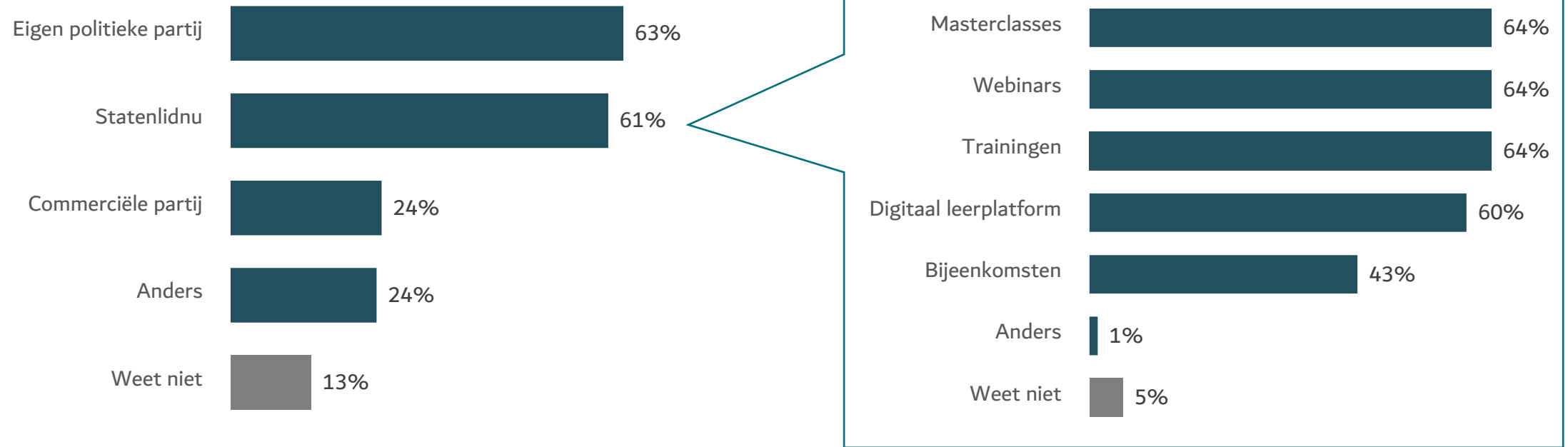

ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE VIA STATENLIDNU

'Respondenten die behoefte hebben aan ondersteuning, geven uiteenlopende antwoorden via welke aanbieder zij deze ondersteuning willen ontvangen. Ongeveer drie op de vijf respondenten wil deze ondersteuning ontvangen via de eigen politieke partij en/of via Statenlidnu.'

Respondenten die aangegeven hebben behoefte te hebben aan enige vorm van ondersteuning, geven uiteenlopende antwoorden via welke aanbieder zij deze ondersteuning willen ontvangen. Ongeveer drie op de vijf respondenten geeft aan ondersteuning te willen ontvangen via de eigen politieke partij en/of via Statenlidnu. Ongeveer een kwart noemt via een commerciële partij. Ook ongeveer een kwart noemt via een andere partij.

Respondenten die aangegeven hebben via Statenlidnu ondersteuning te zouden willen, is gevraagd van welke ondersteuning ze gebruik zouden willen maken. Masterclasses, webinars, trainingen en digitaal leerplatform worden allen door ongeveer drie op de vijf respondenten genoemd. Ongeveer twee op de vijf respondenten noemt bijeenkomsten. Op de vraag waarom men specifiek gebruik zou willen maken van een van de ondersteuningsbehoefte(n) van Statenlidnu worden uiteenlopende antwoorden gegeven, het antwoord kennis verbreiden wordt relatief vaker genoemd.

4.1. Via welke aanbieder zou u deze ondersteuning willen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

4.1.1. Van welke ondersteuningsbehoefte van Statenlidnu zou u gebruik willen maken? (Meerdere antwoorden mogelijk)

4.1.2. Kunt u een toelichting geven waarom u specifiek van deze ondersteuningsbehoefte(n) gebruik zou willen maken?

n vraag 4.1=123, n vraag 4.1.1=75, n vraag 4.1.2=73

Basis vraag 4.1: respondenten die ondersteuningsbehoefte hebben

Basis vraag 4.1.1: respondenten die ondersteuning via Statenlidnu willen

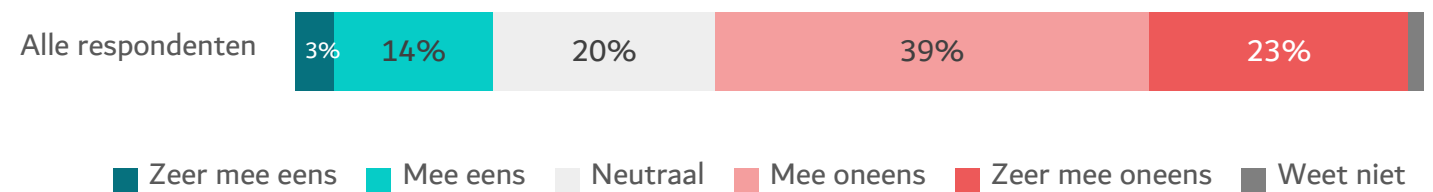
Basis vraag 4.1.2: respondenten die gebruik willen maken van middelen van Statenlidnu

ONDERSTEUNING VRAGEN

'Bijna een op de vijf respondenten is het (zeer) eens met de stelling 'Het is moeilijk om meer ondersteuning te vragen, omdat ik denk dat burgers vinden dat politici te veel geld kosten. Ongeveer drie op de vijf is het hier juist (zeer) mee oneens.'

17% van de respondenten is het (zeer) eens met de stelling 'Het is moeilijk om meer ondersteuning te vragen, omdat ik denk dat burgers vinden dat politici te veel geld kosten.'. 62% is het hier juist (zeer) mee oneens.

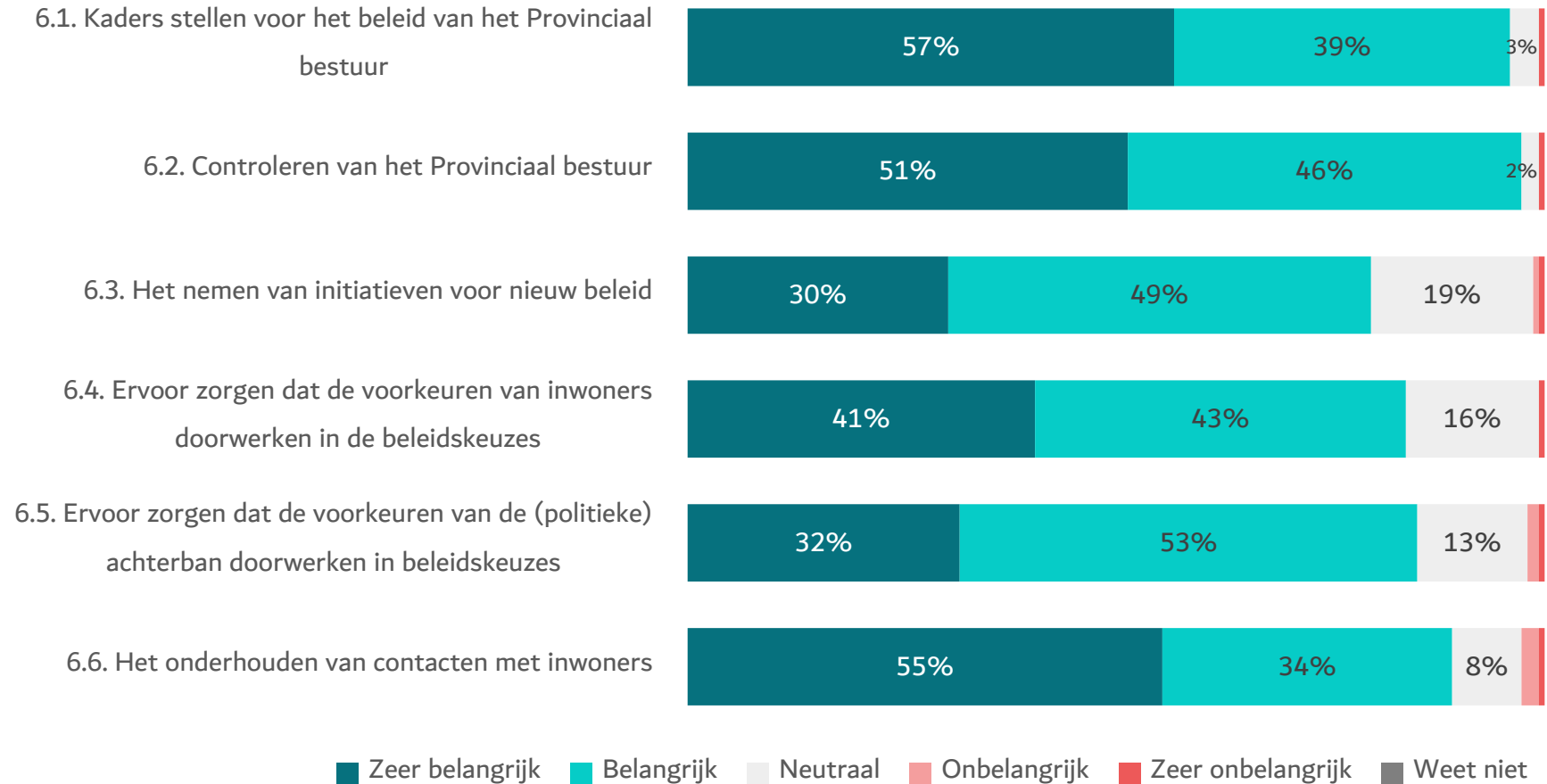

BELANG GOED VERVULLEN TAKEN

'Naar verwachting is het belang van alle zes de voorgelegde taken (zeer) belangrijk voor het goed vervullen van het Statenlidmaatschap.'

Op de vraag hoe groot het belang is van de zes taken voor het goed vervullen van het Statenlidmaatschap, geeft een zeer ruime meerderheid bij alle zes de taken aan (zeer) belangrijk.

De taken 'Het nemen van initiatieven voor nieuw beleid' en 'Ervoor zorgen dat de voorkeuren van de (politieke) achterban doorwerken in beleidskeuzes' worden relatief iets minder vaak als zeer belangrijk bestempeld.

KENMERKEN BESTUURSCULTUUR

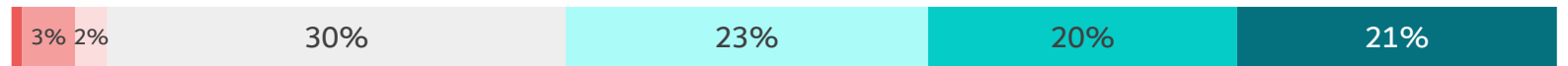
'Een ruime meerderheid van de respondenten geeft aan dat het Statenlidmaatschap bevorderlijk is voor een (verdere) loopbaan in de politiek. Voor een loopbaan buiten de politiek vindt iets meer dan een derde dat het Statenlidmaatschap bevorderlijk is.'

Respondenten is gevraagd in hoeverre het Statenlidmaatschap schadelijk/bevorderlijk is voor zowel een (verdere) loopbaan in de politiek als buiten de politiek op een schaal van 1 t/m 7.

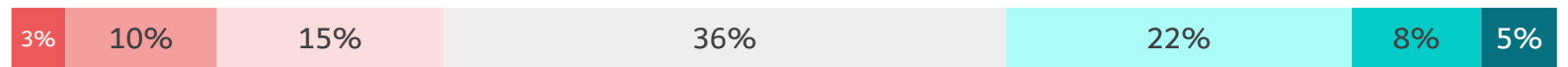
Zes procent van de respondenten geeft aan dat het Statenlidmaatschap schadelijk (cijfer 3 of lager) is voor een (verdere) loopbaan in de politiek. 64% van de respondenten geeft juist aan dat het Statenlidmaatschap bevorderlijk (cijfer 5 of hoger) is. De rest antwoordt neutraal.

28% van de respondenten geeft aan dat het Statenlidmaatschap schadelijk (cijfer 3 of lager) is voor een loopbaan buiten de politiek. Iets meer dan een derde van de respondenten geeft juist aan dat het Statenlidmaatschap bevorderlijk (cijfer 5 of hoger) is. De rest antwoordt neutraal.

7. 'Mijn Statenlidmaatschap is schadelijk/ bevorderlijk voor een (verdere) loopbaan in de politiek.'

8. 'Mijn Statenlidmaatschap is schadelijk/ bevorderlijk voor mijn loopbaan buiten de politiek.'

Schadelijk 1 2 3 4 5 6 7 Bevorderlijk

Achtergrondkenmerken

ACHTERGRONDKENMERKEN

9. Wat is uw hoogst voltooide opleidingsniveau?	Respons
Basisonderwijs	0%
LBO (LTS), huishoudschool, vbo, vmbo (kader-of basisberoepsgerichte leerweg)	1%
Mavo, ulo, mulo, vmbo (theoretisch of gemengde leerweg)	5%
Havo, MMS	7%
Vwo, HBS, Atheneum, Gymnasium	3%
Kort MBO (KMBO), leerlingwezen	0%
MBO	13%
HBO, kandidaatsexamen	30%
Universiteit (WO)	36%
Postacademisch (bijv. notariaat, doctorstitel, artsexamen)	4%

Vraag 9 n=148
Basis: alle respondenten

12. Heeft u of één van uw ouders (dan wel beide ouders) een migratieachtergrond?	Respons
Ja	9%
Nee	88%
Dit wil ik niet zeggen	3%

Vraag 12 n=148
Basis: alle respondenten

12.1. In welk land bent u, dan wel uw ouder(s) geboren?	Respons (n)
Suriname	3
Polen	1
Nieuw-Guinea	1
Duitsland	3
Indonesië	1
Curaçao	1
Bangladesh/Denemarken	1
Aruba	1
Dat wil ik niet zeggen	2

Vraag 12.1 n=15
Basis: respondenten die zelf of waarvan één of beide ouders een migratieachtergrond heeft

ACHTERGRONDKENMERKEN

11. Als u denkt aan uw belangrijkste bezoldigde (neven)functie, welke situatie is dan op u van toepassing?	Respons
Bij de overheid of een semioverheidsinstelling	37%
Bij een particulier bedrijf	23%
Zelfstandige met personeel	3%
Zelfstandige zonder personeel	14%
Meewerkend in een gezinsbedrijf	3%
Ik heb geen bezoldigde nevenfunctie	20%

Vraag 11 n=148
Basis: alle respondenten

11.2. Hoeveel uur per week gaat u (naar verwachting) gemiddeld aan uw belangrijkste bezoldigde (neven)functie besteden, tijdens uw Statenlidmaatschap?	Respons
Minder dan 12 uur per week	3%
12 tot 24 uur per week	18%
24 tot 36 uur per week	52%
Meer dan 36 uur per week	24%
Anders	3%

Vraag 11.2 n=119
Basis: respondenten met bezoldigde nevenfunctie

11.1. Naast mijn politieke ambt, ben ik	Respons
Werkloos / werkzoekend	7%
Langdurig ziek / arbeidsongeschikt	17%
Gepensioneerd (of met de VUT / pre-pensioen)	33%
Scholier / student (Volg volledig dagonderwijs)	7%
Hoofdzakelijk werkzaam in de eigen huishouding	7%
Hoofdzakelijk werkzaam als vrijwilliger	7%
Hoofdzakelijk werkzaam als toezichthouder bij maatschappelijke organisaties of bedrijven	0%
Anders	23%

Vraag 11.1 n=30
Basis: respondenten zonder bezoldigde nevenfunctie

ACHTERGRONDKENMERKEN

13. Heeft u een functionele beperking?	Respons
Ja	9%
Nee	88%
Dit wil ik niet zeggen	3%

Vraag 13 n=148
Basis: alle respondenten

13.1. Wat voor een beperking heeft u?	Respons (n)
Een motorische beperking	3
Een visuele beperking	1
Een auditieve beperking	1
Anders	7
Dit wil ik niet zeggen	3

Vraag 13.1 n=15
Basis: alle respondenten

RESPONSVERANTWOORDING

METHODIEK

- › Het onderzoek is online uitgevoerd.
- › Op 31 mei 2023 is een e-mail gestuurd aan alle Startende Statenleden (n=563) met een link naar de online vragenlijst.
- › Op 6 juni 2023 is een herinnering aan niet responderende Statenleden gestuurd.
- › Alle respondenten hebben de vragenlijst anoniem ingevuld.

RESPONS

In totaal hebben n=148 respondenten aan het onderzoek deelgenomen. De maximale foutmarge bij deze steekproefgrootte bedraagt 8,1% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)*.

* De foutmarge geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. Het betrouwbaarheidsniveau geeft de statistische kans aan dat, bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, het resultaat van deze herhaalmeting binnen de foutmarge blijft.

RESPONSVERANTWOORDING - VERVOLG

In onder- en nevenstaande tabellen zijn de details van de respons- en populatieverhoudingen weergegeven voor wat betreft de variabelen geslacht, leeftijd, provincie en politieke partij.

Provincie	Respons	Respons (n)
Drenthe	6%	9
Flevoland	7%	11
Friesland	7%	11
Gelderland	11%	17
Groningen	7%	11
Limburg	5%	8
Noord-Brabant	14%	20
Noord-Holland	9%	13
Overijssel	9%	13
Utrecht	6%	9
Zeeland	7%	10
Zuid-Holland	11%	16

Leeftijd	Respons	Respons (n)
18-30 jaar	9%	13
31-40 jaar	18%	26
41-50 jaar	16%	24
51-60 jaar	33%	49
61 jaar en ouder	23%	34
Onbekend	1%	2

Politieke partij	Respons	Respons (n)
50PLUS	2%	3
BoerBurgerBeweging	33%	49
CDA	2%	3
ChristenUnie	4%	6
D66	3%	5
Forum voor Democratie	1%	1
GroenLinks	11%	16
JA21	7%	10
Partij voor de Dieren	4%	6
PvdA	10%	15
PVV	2%	3
SGP	2%	3
SP	3%	4
Volt	2%	3
VVD	10%	15
Lokale Partij	4%	6

Geslacht	Respons	Respons (n)
Man	57%	85
Vrouw	43%	63

Over Invior en Overheid in Nederland

OVERHEID IN NEDERLAND EN PROJECTTEAM

Overheid in Nederland

Onderzoeks- en participatiebureau Inviator, met de overheidsdatabase Overheid in Nederland, is sinds 2011 actief in onderzoeken onder gekozen en benoemde bestuurders in Nederland.

Overheid in Nederland beheert daarvoor een databestand van alle gekozen en benoemde bestuurders van het kabinet, de Staten-Generaal, de Waterschappen, de provincies en de gemeenten. Ook beschikt Overheid in Nederland over een personenregister van leidinggevende ambtenaren bij de diverse overheden.

Overheid in Nederland bevat real time de populatie van volksvertegenwoordigers en de gekozen en benoemde overheidsbestuurders. Dagelijks wordt de database door onderzoekers bijgehouden.

Voor meer informatie, neem op kijkje op de websites van:

- ▶ [Overheid in Nederland](#)
- ▶ [Inviator – Overheid in Nederland](#)

Het projectteam

Martijn Hulsen
Consultant

Ambitieuw, belangstellend en ondernemend; elke dag is anders.

📞 085 486 01 08

✉ martijn@invior.nl

Emanuelle van den Goor
Researcher

Analytisch, doelgericht, georganiseerd en onderzoekend; tovert data graag om in mooie figuren en grafieken.

📞 085 486 01 17

✉ emanuelle@invior.nl

INVIOR & OVERHEID IN NEDERLAND

Overheid in Nederland is onderdeel van Invior. Invior biedt onafhankelijk advies en projectbegeleiding rondom (participatie)beleid. We begeleiden opdrachtgevers in drie fasen van het participatieproces.

Inzicht – Door onderzoek te doen verzamelen we betrouwbare informatie.

Visie – De opgehaalde inzichten vertalen we naar een gedragen beleidsmatig advies, maar het liefst daarbij ook een participatiebeleid om nu, en in de toekomst, belanghebbenden betrokken te houden.

Organisatie – Vervolgens helpen we met het implementeren van dit beleidsadvies.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers geloven in gemeenschap; een zo breed mogelijke groep moet kunnen meedenken en meepraten over lokale maatschappelijke vraagstukken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers/ bestuurders/ politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op.

Invior
Herstraat 20
5961 GJ Horst

www.inviator.nl
advies@inviator.nl
085-4860100

Invior is lid van Data & Insights Network.

Op bijvoorbeeld www.TipSittardGeleen.nl, www.TipVenlo.nl of www.TipWaalwijk.nl kunnen inwoners een aanmeldingsformulier invullen. Van tijd tot tijd worden deelnemers gevraagd naar hun mening over actuele onderwerpen. De deelnemers zijn en blijven anoniem en kunnen per onderzoek zelf beslissen of ze meedoen. Ze zijn niets verplicht. Het invullen van een enquête duurt slechts enkele minuten en de onderwerpen zijn sterk afhankelijk van de actualiteit.

De Tip-Burgerpanels zijn gemeenschapspanels, opgezet vanuit de gemeenschap. Heeft u marktonderzoeksvragen of andere vragen over burgersraadplegingen, dan kunt u deze altijd stellen aan advies@inviator.nl. Het is ook mogelijk om zelf onderwerpen aan te dragen voor de lokale onderzoeken. Of wilt u ook graag eens met ons sparren over een onderzoek of participatietraject? Neem dan nu contact met ons op!